ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

zo 16. novembra 2010 *

Vo veci C-261/09,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 35 EÚ, podaný rozhodnutím Oberlandesgericht Stuttgart (Nemecko) z 29. júna 2009 a doručený Súdnemu dvoru 14. júla 2009, ktorý súvisí s konaním o vykonaní európskeho zatykača vydaného proti:

Gaetanovi Mantellovi,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts a J.-C. Bonichot, sudcovia M. Ilešič, J. Malenovský, U. Lõhmus, E. Levits, A. Ó Caoimh, L. Bay Larsen, C. Toader (spravodajkyňa) a M. Berger,

* Jazyk konania: nemčina.

generálny advokát: Y. Bot,
tajomník: B. Fülöp, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 6. júla 2010,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— nemecká vláda, v zastúpení: S. Unzeitig a J. Möller, splnomocnení zástupcovia,

— česká vláda, v zastúpení: M. Smolek, splnomocnený zástupca,

— grécka vláda, v zastúpení: T. Papadopoulou a G. Karipsiadis, splnomocnení zástupcovia,

— španielska vláda, v zastúpení: M. Muñoz Pérez, splnomocnený zástupca,

— francúzska vláda, v zastúpení: G. de Bergues a B. Beaupère-Manokha, splnomocnení zástupcovia,

— talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Gentili, avvocato dello Stato,

— holandská vláda, v zastúpení: M. de Ree, splnomocnená zástupkyňa,

— poľská vláda, v zastúpení: M. Dowgielewicz, splnomocnený zástupca,

— švédska vláda, v zastúpení: A. Falk a C. Meyer-Seitz, splnomocnené zástupkyne,

— vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: S. Hathaway, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci S. Lee, barrister,

— Európska komisia, v zastúpení: S. Grünheid a R. Troosters, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 7. septembra 2010,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34, ďalej len „rámcové rozhodnutie"), najmä zásady *ne bis in idem*.

2 Tento návrh bol predložený v rámci vykonávania európskeho zatykača v Nemecku súvisiaceho s trestným stíhaním, ktoré začali talianske orgány proti G. Mantellovi a ďalším 76 osobám podozrivým z organizovania obchodu s kokaínom v regióne Vittora (Taliansko).

Právny rámec

Právo Únie

3 Odôvodnenia č. 1, 5, 8, 10 a 12 rámcového rozhodnutia znejú takto:

„(1) Podľa záverov Európskej rady v Tampere z 15. a 16. októbra 1999, najmä ich bodu 35, by sa mal zrušiť formálny postup vydávania osôb medzi členskými štátmi v prípade osôb, ktoré unikajú pred spravodlivosťou po tom, ako boli s konečnou platnosťou odsúdené a vydávacie postupy by sa mali urýchliť v prípade osôb podozrivých zo spáchania trestného činu;

…

(5) cieľ vytýčený pre Úniu stať sa zónou slobody, bezpečnosti a práva, vedie k zrušeniu vydávania osôb medzi členskými štátmi a k jeho nahradeniu systémom vydávania osôb medzi súdnymi orgánmi; okrem toho, zavedenie nového

zjednodušeného systému vydávania odsúdených alebo podozrivých osôb pre účely výkonu rozsudku alebo trestného stíhania umožňuje odstrániť zložitosť a prípadné prieťahy pri existujúcich vydávacích postupoch; tradičné vzťahy spolupráce, ktoré až doteraz existovali medzi členskými štátmi, by mal nahradiť systém voľného pohybu súdnych rozhodnutí v trestných veciach, vrátane predbežných a konečných rozhodnutí v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

…

(8) rozhodnutia o výkone európskeho zatykača musia podliehať dostatočným kontrolám, čo znamená, že súdny orgán členského štátu, v ktorom bola požadovaná osoba zatknutá, vydá rozhodnutie o jej vydaní.

…

(10) mechanizmus európskeho zatykača je založený na vysokej miere dôvery medzi členskými štátmi; jeho vykonávanie sa môže pozastaviť iba v prípade vážneho a pretrvávajúceho porušovania zásad uvedených v článku 6 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii jedným z členských štátov, zisteného Radou v zmysle článku 7 ods. 1 uvedenej zmluvy, s následkami uvedenými v článku 7 ods. 2 zmluvy.

…

(12) toto rámcové rozhodnutie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané v článku 6 Zmluvy o Európskej únii a vyjadrené v Charte základných práv Európskej únie…, najmä jej Kapitoly VI; nič v tomto rámcovom rozhodnutí sa nemôže vykladať ako zákaz odmietnutia odovzdať osobu, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, keď existujú dôvody domnievať sa, na základe objektívnych skutočností, že uvedený zatykač bol vydaný s cieľom trestného stíhania alebo potrestania osoby z dôvodu jej pohlavia, rasy, náboženského vyznania, etnického pôvodu, národnosti, jazyka, politického zmýšľania alebo sexuálnej orientácie, alebo že postavenie tejto osoby môže byť predpojaté z niektorého z uvedených dôvodov.

…“

4 Článok 1 rámcového rozhodnutia stanovuje:

„1. Európsky zatykač je súdne rozhodnutie vydané členským štátom s cieľom zatknúť a vydať požadovanú osobu inému členskému štátu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia.

2. Členské štáty vykonajú každý európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia.

3. Toto rámcové rozhodnutie nebude meniť povinnosť rešpektovať základné práva a základné právne princípy zakotvené v článku 6 Zmluvy o Európskej únii."

5 Článok 2 ods. 1 a 2 rámcového rozhodnutia stanovujú:

„1. Európsky zatykač sa môže vydať za činy, ktoré môžu byť potrestané podľa právneho predpisu vydávajúceho členského štátu [členského štátu vydávajúceho zatykač – *neoficiálny preklad*] výkonom trestu alebo ochranným opatrením, ktorých horná hranica je najmenej 12 mesiacov, alebo ak bol vynesený rozsudok [uložený trest – *neoficiálny preklad*] alebo uložené ochranné opatrenie, pre tresty [alebo ochranné opatrenia – *neoficiálny preklad*] s minimálnou dĺžkou štyri mesiace.

2. Nasledujúce trestné činy, ak sú trestné v členskom štáte, ktorý vydal rozhodnutie o treste odňatia slobody alebo o ochrannom opatrení, ktorých horná hranica je najmenej tri roky a sú vymedzené trestným poriadkom vydávajúceho členského štátu [zákonom členského štátu vydávajúceho zatykač – *neoficiálny preklad*], sú dôvodom podľa podmienok tohto rámcového rozhodnutia a bez overenia dvojitej trestnosti činu, na vydanie osôb v súlade s európskym zatykačom:

— účasť na trestnom organizovaní [organizovanej trestnej činnosti – *neoficiálny preklad*],

…

— nezákonné obchodovanie s narkotikami a psychotropnými látkami,

…“

6 V článku 3 nazvanom „Dôvody pre povinné nevykonanie európskeho zatykača“ rámcové rozhodnutie stanovuje:

„Súdny orgán členského štátu výkonu (ďalej len ‚vykonávajúci súdny orgán‘) odmietne vykonať európsky zatykač v nasledujúcich prípadoch:

…

2) ak vykonávajúci súdny orgán je informovaný o tom, že požadovaná osoba bola s konečnou platnosťou odsúdená niektorým členským štátom za rovnaké trestné činy za predpokladu, že ak bol vynesený rozsudok [ak bol uložený trest – *neoficiálny preklad*], tento rozsudok [trest – *neoficiálny preklad*] bol vykonaný alebo je v súčasnosti vykonávaný alebo už nemôže byť vykonaný podľa právnych predpisov členského štátu vynášajúceho rozsudok [, ktorý trest uložil – *neoficiálny preklad*];

…“

7 Článok 15 rámcového rozhodnutia s názvom „Rozhodnutie o odovzdaní“ stanovuje:

„1. Vykonávajúci súdny orgán rozhodne v lehotách a za podmienok definovaných v tomto rámcovom rozhodnutí o tom, či osobu odovzdá.

2. Ak vykonávajúci súdny orgán považuje informácie oznámené vydávajúcim členským štátom [členským štátom vydávajúcim zatykač – *neoficiálny preklad*] za nedostatočné na rozhodnutie o vydaní, požiada o urýchlené doplnenie ďalších potrebných informácií, najmä s ohľadom na články 3 až 5 a článok 8, a môže stanoviť lehotu na ich prijatie, berúc do úvahy potrebu dodržania lehôt stanovených v článku 17.

3. Vydávajúci súdny orgán [Súdny orgán vydávajúci zatykač – *neoficiálny preklad*] môže kedykoľvek zaslať vykonávajúcemu súdnemu orgánu ďalšie užitočné informácie.“

8 Článok 54 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov Hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných

hraniciach (Ú. v. ES L 239, 2000, s. 19; Mim. vyd. 19/002, s. 9), podpísaného 19. júna 1990 v Schengene (Luxembursko) (ďalej len „DVSD“), stanovuje:

„Osoba právoplatne odsúdená jednou zo zmluvných strán nesmie byť pre ten istý čin stíhaná inou zmluvnou stranou, a to za predpokladu, že v prípade odsúdenia bol trest už odpykaný alebo sa práve odpykáva, alebo podľa práva štátu, v ktorom bol rozsudok vynesený, už nemôže byť vykonaný.“

9 Článok 57 ods. 1 a 2 DVSD stanovuje:

„1. Ak nie je [Ak je – *neoficiálny preklad*] určitá osoba obvinená z trestného činu na území jednej zmluvnej strany a príslušné úrady tejto zmluvnej strany majú dôvod k predpokladu, že toto obvinenie sa týka toho istého činu, za ktorý bola dotyčná osoba už právoplatne odsúdená na území inej zmluvnej strany, požiadajú tieto úrady v prípade, že to uznajú za potrebné, o vecné informácie príslušné úrady tej zmluvnej strany, na území ktorej bolo rozhodnutie vynesené.

2. Vyžiadané informácie musia byť čo najskôr oznámené a zohľadnené pri rozhodovaní o pokračovaní konania.“

10 Z informácie týkajúcej sa dátumu nadobudnutia účinnosti Amsterdamskej zmluvy uverejnenej v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev* z 1. mája 1999 (Ú. v. ES L 114, s. 56) vyplýva, že Spolková republika Nemecko vyhlásila na základe článku 35 ods. 2 EÚ, že uznáva právomoc Súdneho dvora rozhodovať o návrhoch na začatie prejudiciálneho konania podľa podmienok stanovených v článku 35 ods. 3 písm. b) EÚ.

Vnútroštátne právne úpravy

Nemecké právo

11 Článok 3 bod 2 rámcového rozhodnutia bol prebratý do nemeckého práva § 83 ods. 1 zákona o medzinárodnej právnej pomoci v trestných veciach (Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen, ďalej len „IRG“) z 23. decembra 1982 v znení zákona o európskom zatykači z 20. júla 2006 (Europäisches Haftbefehlsgesetz, BGBI. 2006 I, s. 1721, ďalej len „EuHbG“). Tento § nazvaný „Dodatočné podmienky prípustnosti“ stanovuje:

„Vydanie je neprípustné, ak

1. stíhaná osoba už bola za rovnaký trestný čin, ktorý je základom žiadosti o vydanie, právoplatne odsúdená iným členským štátom, za predpokladu, že v prípade odsudzujúceho rozsudku už bola sankcia vykonaná alebo je v súčasnosti vykonávaná, alebo už nemôže byť vykonaná podľa právnych predpisov členského štátu, v ktorom bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok…

…“

Talianske právo

12 Články 73 a 74 dekrétu prezidenta republiky č. 309 z 9. októbra 1990 o konsolidovanom znení zákonov v oblasti režimu uplatniteľného na omamné a psychotropné látky, prevenciu a starostlivosť o toxikomániu a opätovné začlenenie do spoločnosti (ďalej len „DPR č. 309/90“) znejú takto:

„Článok 73. Nezákonná výroba, obchodovanie a držba omamných alebo psychotropných látok

1. Kto bez oprávnenia uvedeného v článku 17 pestuje, vyrába, zhotovuje, extrahuje, rafinuje, predáva, ponúka alebo uvádza na trh, postupuje, distribuuje, obchoduje, prepravuje, zabezpečuje, zasiela, rozširuje alebo odovzdáva na prepravu cez územie iného štátu alebo dodáva na akýkoľvek účel omamné alebo psychotropné látky…, potrestá sa odňatím slobody na šesť až dvadsať rokov a pokutou vo výške 26 000 až 260 000 eur.

…

6. Trest sa zvýši, ak je skutok spáchaný troma alebo viacerými osobami konajúcimi spoločne.

Článok 74. Zločinecká skupina, ktorej cieľom je nezákonné obchodovanie s omamnými alebo psychotropnými látkami

1. Ak sa tri alebo viac osôb spolčí na účely spáchania viacerých skutkov uvedených v článku 73, osoba, ktorá skupinu podporuje, zakladá, vedie, organizuje alebo financuje, potrestá sa výlučne trestom odňatia slobody, ktorý nie je nižší ako dvadsať rokov.

2. Člen zločineckej skupiny sa potrestá trestom odňatia slobody, ktorý nie je nižší ako desať rokov.

3. Trest sa zvýši, ak je počet členov zločineckej skupiny desať…

…“

13 Podľa článku 649 talianskeho trestného poriadku „voči obžalovanému, ktorý bol oslobodený alebo odsúdený rozsudkom alebo trestným uznesením, ktoré sa stali právoplatnými, nemožno viesť nové trestné konanie za rovnaký čin, a to ani v prípade, že na tento čin sa uplatňuje iná právna kvalifikácia, iný stupeň závažnosti alebo iné okolnosti“.

14 Podľa údajov talianskej vlády z judikatúry Corte suprema di cassazione (kasačný súd) však vyplýva, že „výnimky stanovenej v článku 649 trestného poriadku sa nemožno dovolávať, pokiaľ udalosť, ktorá viedla k právoplatnému rozsudku, sa týka viacerých trestných činov, takže konanie, ktoré už bolo predmetom právoplatného rozsudku, môže byť prekvalifikované ako skutková okolnosť a klasifikované podľa odlišného, dokonca alternatívneho posúdenia, do kategórie závažnejšieho obvinenia“.

Skutkové okolnosti veci samej a prejudiciálne otázky

15 Tribunale di Catania (Taliansko) vydal 7. novembra 2008 európsky zatykač (ďalej len „zatykač“) proti G. Mantellovi s cieľom zadržať ho a odovzdať talianskym orgánom v rámci trestného stíhania voči nemu. Tento zatykač sa opieral o vnútroštátny zatykač z 5. septembra 2008 vydaný voči G. Mantellovi a 76 ďalším spoluobvineným.

16 V zatykači sa G. Mantellovi vytýkajú dva skutky.

17 Po prvé od januára 2004 do novembra 2005 sa v rámci zločineckej skupiny zahrnujúcej najmenej ďalších desať osôb zúčastňoval na obchodovaní s kokaínom organizovanom vo Vittorii, v ďalších talianskych mestách, ako aj v Nemecku. G. Mantello nebol len kuriérom a sprostredkovateľom, ale bol taktiež zodpovedný za zásobovanie kokaínom a obchodovanie s ním. Podľa článku 74 ods. 1 až 3 DPR č. 309/90 za tento čin možno podľa talianskeho práva uložiť trest odňatia slobody v trvaní najmenej dvadsať rokov.

18 Po druhé počas tohto obdobia a na tých istých miestach sám alebo za spoluúčasti ostatných protiprávne nadobudol kokaín, mal ho v držbe a posielal ho, predával ho alebo poskytoval ho iným osobám. Podľa talianskeho práva možno za toto konanie uložiť trest odňatia slobody od osem do dvadsať rokov, ktorý môže byť zvýšený.

19 V tejto súvislosti sa u G. Mantella prihliada aj na priťažujúcu okolnosť v rozsahu, v akom bol kokaín prostredníctvom organizovanej skupiny dodávaný neplnoletej osobe.

20 Podľa údajov poskytnutých vo vnútroštátnom zatykači rôzne talianske orgány vyšetrovali od januára 2004 nezákonné obchodovanie s kokaínom v regióne Vittoria. Vyšetrovanie pozostávalo najmä z odpočúvania telefonických hovorov vo veľkom rozsahu, ktoré umožnilo odhaliť existenciu organizovanej siete tvorenej dvoma zločineckými skupinami, čo umožnilo uplatniť článok 74 DPR č. 309/90. Okrem toho odpočúvanie telefonických hovorov od 19. januára do 13. septembra 2005 potvrdilo účasť G. Mantella v tejto sieti. G. Mantello bol taktiež vyšetrovateľmi sledovaný počas niektorých jeho ciest, najmä medzi Sicíliou (Taliansko) a Milánom (Taliansko) 28. júla a 12. augusta 2005 a medzi Sicíliou, Esslingenom (Nemecko) a Cataniou 12. septembra 2005.

21 Pri tejto poslednej ceste G. Mantello kúpil 150 g kokaínu v Esslingene a pri svojom návrate večer 13. septembra 2005 bol pri vystupovaní z vlaku v Catanii zadržaný železničnou políciou, ktorá ho prehľadala a zistila, že preváža dva balíky obsahujúce 9,5 g a 145,96 g kokaínu zodpovedajúce 599 až 719 individuálnym dávkam.

22 Rozsudkom z 30. novembra 2005 Tribunale di Catania odsúdil G. Mantella na trest odňatia slobody na tri roky, šesť mesiacov a 20 dní a na pokutu vo výške 13 000 eur. Prokuratúra vo svojej obžalobe uviedla, že G. Montello mal 13. septembra 2005 nezákonne v držbe 155,46 g kokaínu určeného na ďalší predaj. Tribunale di Catania považoval tieto skutočnosti za preukázané. Na návrh G. Montella súd vydal rozsudok v skrátenom konaní, v dôsledku čoho mu bol uložený menej prísny trest. Corte d'appello di Catania (Odvolací súd v Catanii) potvrdil tento rozsudok 18. apríla 2006.

23 Tribunale di Catania následne znížil trest G. Mantellovi, čiže v skutočnosti si musel odpykať len trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov a 20 dní a aj uložená pokuta bola nižšia.

24 Generálna prokuratúra v Štutgarte (Generalstaatsanwaltschaft Stuttgart) sa o zatykači dozvedela 3. decembra 2008 na základe upozornenia v rámci Schengenského informačného systému (SIS) a 29. decembra 2008 dala zatknúť G. Mantella v jeho bydlisku a predviesť ho pred Amtsgericht Stuttgart. Pred týmto súdom G. Mantello namietal proti svojmu odovzdaniu súdnemu orgánu vydávajúcemu zatykač a nevzdal sa uplatnenia zásady špeciality. Oberlandesgericht Stuttgart na žiadosť generálnej prokuratúry požiadal 22. januára 2009 talianske orgány, aby preverili, v akom rozsahu rozsudok, ktorý vydal Tribunale di Catania 30. novembra 2005, bráni vykonaniu zatykača.

25 Keďže Oberlandesgericht Stuttgart nedostal žiadnu informáciu od týchto orgánov, rozhodol sa 20. marca 2009 prerušiť konanie o vykonaní zatykača. Z dôvodu zložitosti veci samej tak z právneho, ako aj skutkového hľadiska tento súd určil G. Mantellovi právneho zástupcu *ex offo*.

26 V odpovedi na žiadosť vykonávajúceho súdneho orgánu o informácie vyšetrovací sudca Tribunale di Catania ako súdny orgán vydávajúci zatykač 4. apríla 2009 napokon uviedol, že rozsudok z 30. novembra 2005 nebráni trestnému stíhaniu uvedenému v zatykači a že nejde o prípad, v ktorom sa uplatňuje zásada *ne bis in idem*. Prokuratúra v Štutgarte preto požiadala vnútroštátny súd o vykonanie zatykača.

27 Oberlandesgericht Stuttgar sa však pýta, či môže namietať proti vykonaniu zatykača vydaného v súvislosti s organizovanou trestnou činnosťou v rozsahu, v akom, podľa neho, už v čase vyšetrovania, ktoré viedlo k odsúdeniu G. Mantella za držbu kokaínu s cieľom ďalšieho predaja, talianski vyšetrovatelia disponovali dostatočnými dôkazmi, aby ho mohli obviniť a stíhať za obvinenia uvedené v zatykači, najmä za obchodovanie s drogami v rámci organizovanej skupiny. V záujme ďalšieho vyšetrovania zameraného na rozloženie tohto obchodovania a zadržania ďalších osôb, ktoré sa ho zúčastňovali, však títo vyšetrovatelia neoznámili vyšetrovaciemu sudcovi informácie a dôkazy, ktoré mali k dispozícii, ani v tom čase nenavrhli trestné stíhanie v súvislosti s týmito skutkami.

28 Podľa vnútroštátneho súdu by v nemeckom práve tak, ako ho vykladá Bundesgerichtshof, trestný čin účasti v zločineckej skupine bolo možné v zásade ešte stíhať aj *a posteriori*, jednak ak predmetom predchádzajúceho obvinenia a súdneho vyšetrovania boli len izolované činy člena takejto zločineckej skupiny a jednak ak obvinený nenadobudol legitímnu dôveru, že predchádzajúce trestné konanie sa týkalo všetkých skutkov spáchaných zločineckou skupinou. Zdá sa však, že vnútroštátny súd nesúhlasí úplne s týmto stanoviskom Bundesgerichtshofu. Navrhuje totiž, aby sa doplnila ešte tretia podmienka, podľa ktorej by také síhanie bolo možné, keby v čase súdneho rozhodnutia o izolovanom čine vyšetrovatelia nevedeli, že existujú ďalšie individuálne trestné činy a trestný čin účasti v zločineckej skupine, čo nebol konkrétne prípad vyšetrovacích orgánov v Taliansku.

29 Navyše Oberlandesgericht Stuttgar uvádza, že vo veci samej nie je žiadny nadnárodný prvok, keďže potenciálny *idem* je tvorený súdnym rozhodnutím pochádzajúcim zo samotného členského štátu vydávajúceho zatykač a nie z iného členského štátu. Okrem toho zdôrazňuje, že pojem „rovnaké trestné činy" nebol ešte predmetom rozhodnutia Súdneho dvora v rámci európskeho zatykača. Tento súd sa pritom pýta, či judikatúra vypracovaná v kontexte DVSD môže byť uplatnená v situácii, ktorá existuje vo veci samej.

30 Za týchto podmienok Oberlandesgericht Stuttgart rozhodol prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa otázka, či ide o ‚rovnaké trestné činy' v zmysle článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia… posudzovať:

a) podľa práva členského štátu vydávajúceho zatykač alebo

b) podľa práva vykonávajúceho členského štátu alebo

c) tak, že pojem ‚rovnaké trestné činy' bude predmetom samostatného výkladu, ktorý bude špecifický pre Úniu?

2. Predstavuje nezákonný dovoz omamných látok ‚rovnaký trestný čin' v zmysle článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia, ako je účasť v skupine, ktorej cieľom je obchodovanie s omamnými látkami, v situácii, v ktorej v čase odsudzujúceho rozsudku týkajúceho sa tohto nezákonného dovozu vyšetrovacie orgány mali k dispozícii informácie a dôkazy podporujúce podozrenie z účasti v [zločineckej] skupine, ale v záujme vyšetrovania nepredložili tieto informácie a dôkazy súdu a nezačali v tejto súvislosti trestné stíhanie?"

31 Na návrh vnútroštátneho súdu odôvodnený snahou nepredlžovať vydávacie konanie vyžiadané talianskými orgánmi určená komora preskúmala potrebu prejednania veci v naliehavom konaní podľa článku 104b Rokovacieho poriadku Súdneho dvora. Rozhodnutím z 20. júla 2009 prijatým na základe odseku 1 štvrtého pododseku tohto článku komora po vypočutí generálneho advokáta rozhodla, že sa tomuto návrhu nevyhovie.

O prejudiciálnych otázkach

32 V prejudiciálnych otázkach sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či za okolností, ktoré existujú vo veci samej, môže namietať proti vykonaniu zatykača na základe článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia.

33 Z prvej predloženej otázky – ktorá sa týka toho, či pojem „rovnaké trestné činy“ uvedený v článku 3 bode 2 rámcového rozhodnutia predstavuje samostatný pojem práva Únie – totiž vyplýva, že podľa vnútroštátneho súdu, ak sa tento pojem má analyzovať len z hľadiska práva členského štátu vydávajúceho zatykač alebo vykonávajúceho členského štátu, tento vnútroštátny súd by potom bol povinný pristúpiť k odovzdaniu G. Mantella. Bolo by to tak preto, že po prvé v nemeckom práve tak, ako ho vykladá Bundesgerichtshof, by trestný čin účasti v zločineckej skupine bolo možné v zásade ešte stíhať aj *a posteriori*, ak predmetom predchádzajúceho obvinenia a súdneho vyšetrovania boli len izolované činy člena takejto zločineckej skupiny a ak obvinený nenadobudol legitímnu dôveru, že predchádzajúce trestné konanie sa týkalo všetkých skutkov spáchaných zločineckou skupinou. Po druhé, vzhľadom na judikatúru Corte suprema di cassazione uvedenú v bode 14 tohto rozsudku a informácie uvedené v bode 26 tohto rozsudku, ktoré vnútroštátnemu súdu poskytol 4. apríla 2009 vyšet-

rovací sudca Tribunale di Catania, rozsudok tohto súdu z 30. novembra 2005 nebráni v talianskom práve trestným stíhaniam v súvislosti s obvineniami, ktoré sú uvedené v zatykači.

34 Na druhej strane, ak sa má pojem „rovnaké trestné činy“ uvedený v článku 3 bode 2 rámcového rozhodnutia považovať za samostatný pojem práva Únie, vnútroštátny súd sa v druhej otázke pýta, či na rozdiel od nemeckého a talianskeho práva tak, ako ho vykladajú najvyššie súdy týchto členských štátov, uvedené ustanovenie rámcového rozhodnutia vyžaduje – s cieľom umožniť trestné stíhanie proti osobe v súvislosti so závažnejším obvinením, než tým, ktoré už bolo predmetom odsudzujúceho rozsudku týkajúceho sa izolovaného skutku – aby v čase prvej obžaloby vedúcej k tomuto konečnému rozsudku vyšetrovatelia nevedeli, že existovali ďalšie individuálne trestné činy a trestný čin účasti v zločineckej skupine, čo nebol konkrétne prípad vyšetrovacích orgánov v Taliansku.

35 Na úvod treba pripomenúť, že ako vyplýva najmä z článku 1 ods. 1 a 2 rámcového rozhodnutia a z jeho odôvodnení č. 5 a 7, toto rámcové rozhodnutie má za cieľ nahradiť systém viacstranného vydávania osôb medzi členskými štátmi systémom spočívajúcim na tom, že súdne orgány si budú odovzdávať odsúdené alebo podozrivé osoby na účely výkonu súdnych rozhodnutí alebo vedenia trestných stíhaní, pričom tento systém vychádza zo zásady vzájomného uznávania (rozsudok zo 6. októbra 2009, Wolzenburg, C-123/08, Zb. s. I-9621, bod 56).

36 Zásada vzájomného uznávania, na ktorej je založená štruktúra rámcového rozhodnutia, na základe článku 1 ods. 2 tohto rozhodnutia zahŕňa tiež skutočnosť, že členské štáty sú v zásade povinné vyhovieť európskemu zatykaču (rozsudok z 1. decembra 2008, Leymann a Pustovarov, C-388/08 PPU, Zb. s. I-8983, bod 51).

37 Členské štáty totiž môžu odmietnuť vykonanie tohto zatykača len v prípade povinného nevykonania podľa článku 3 rámcového rozhodnutia, ako aj v prípadoch vymenovaných v jeho článku 4 (pozri v tomto zmysle rozsudok Leymann a Pustovarov, už citovaný, bod 51).

38 V tejto súvislosti pojem „rovnaké trestné činy" uvedený v článku 3 bode 2 rámcového rozhodnutia nemožno ponechať na samostatné posúdenie súdnym orgánom jednotlivých členských štátov na základe ich vnútroštátneho práva. Z potreby jednotného uplatňovania práva Únie totiž vyplýva, že v rozsahu, v akom toto ustanovenie neobsahuje žiadny odkaz na právo členských štátov, pokiaľ ide o tento pojem, vyžaduje v celej Únii autonómny a jednotný výklad (pozri analogicky rozsudok zo 17. júla 2008, Kozłowski, C-66/08, Zb. s. I-6041, body 41 a 42). Predstavuje teda samostatný pojem práva Únie, ktorý ako taký môže byť predmetom návrhu na prejudiciálne konanie podaného ktorýmkoľvek súdom, ktorý rozhoduje v súvisiacom spore, za podmienok uvedených v hlave VII protokolu č. 36 ZFEÚ týkajúcom sa prechodných ustanovení.

39 Treba pripomenúť, že v článku 54 DVSD je uvedený pojem „ten istý čin", ktorý zodpovedá pojmu „rovnaké trestné činy". V rámci DVSD sa tento pojem vykladá tak, že sa vzťahuje na skutkovú podstatu a zahŕňa existenciu celku konkrétnych okolností, ktoré sú navzájom nerozlučiteľne spojené, nezávisle na právnom posúdení týchto činov alebo na chránenom právnom záujme (pozri rozsudky z 9. marca 2006, Van Esbroeck, C-436/04, Zb. s. I-2333, body 27, 32 a 36, a z 28. septembra 2006, Van Straaten, C-150/05, Zb. s. I-9327, body 41, 47 a 48).

40 Vzhľadom na spoločný cieľ článku 54 DVSD a článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia, ktorý pozostáva zo snahy vyhnúť sa tomu, aby bola osoba trestne stíhaná alebo odsúdená pre ten istý čin, treba pripustiť, že výklad tohto pojmu podaný v rámci DVSD platí aj v kontexte rámcového rozhodnutia.

41 Keď sa vykonávací súdny orgán dozvie, že v niektorom členskom štáte bol vydaný konečný rozsudok v súvislosti s „rovnakými trestnými činmi“, ako sú uvedené v európskom zatykači, o ktorom rozhoduje, tento orgán musí v súlade s článkom 3 bodom 2 rámcového rozhodnutia odmietnuť vykonanie tohto zatykača za predpokladu, že v prípade uloženia trestu bol trest vykonaný alebo je v súčasnosti vykonávaný alebo už nemôže byť vykonaný podľa právnych predpisov členského štátu, ktorý trest uložil.

42 V návrhu na začatie prejudiciálneho konania vnútroštátny súd uvádza, že na prvý pohľad je naklonený tomu, aby konštatoval, že skutky, na ktorých sa zakladá konečný rozsudok z 30. novembra 2005, konkrétne držba 155,46 g kokaínu G. Mantellom 13. septembra 2005 vo Vittorii, sa z hľadiska pojmu „rovnaké trestné činy“ odlišujú od skutkov uvedených v zatykači, konkrétne, na jednej strane skutkov spočívajúcich v účasti G. Matella ako kuriéra, sprostredkovateľa a poskytovateľa v zločineckej skupine v období od januára 2004 do novembra 2005 a na strane druhej skutkov spočívajúcich v protiprávnej držbe drog počas toho istého obdobia vo viacerých talianskych a nemeckých mestách.

43 Treba tak konštatovať, že otázky vnútroštátneho súdu v skutočnosti súvisia skôr s pojmom „konečný rozsudok“ ako s pojmom „rovnaké trestné činy“. Tento súd sa totiž pýta, či v rozsahu, v akom talianski vyšetrovatelia v čase vyhlásenia rozsudku z 30. novembra 2005 mali k dispozícii dôkazy týkajúce sa obdobia od januára 2004 do

novembra 2005, na základe ktorých mohli preukázať trestné činy účasti G. Mantella v zločineckej skupine, ako aj nezákonnú držbu drog, tento rozsudok možno považovať za taký, ktorý je nielen konečným odsudzujúcim rozsudkom v súvislosti s izolovanými skutkami z 13. septembra 2005 kvalifikovanými ako nezákonná držba drog určených na ďalší predaj, ale aj rozsudkom, ktorý bráni neskorším trestným stíhaniam v súvislosti s obvineniami, ktoré sú obsiahnuté v zatykači.

44 Inými slovami, vnútroštátny súd sa pýta, či skutočnosť, že vyšetrovacie orgány síce mali k dispozícii dôkazy o konaniach tvoriacich trestné činy uvedené v zatykači, ale nepredložili ich na posúdenie Tribunale di Catania, keď tento súd rozhodoval o izolovaných skutkoch z 13. septembra 2005, umožňuje dospieť k záveru, že ide o rozhodnutie, ktoré na účely skutkov uvedených v zatykači nemožno považovať za konečný rozsudok.

45 V tejto súvislosti treba konštatovať, že požadovaná osoba sa považuje za odsúdenú s konečnou platnosťou za rovnaké trestné činy v zmysle článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia, ak je po trestnom konaní ďalšia obžaloba s konečnou platnosťou vylúčená (pozri analogicky rozsudky z 11. februára 2003, Gözütok a Brügge, C-187/01 a C-385/01, Zb. s. I-1345, bod 30, ako aj z 22. decembra 2008, Turanský, C-491/07, Zb. s. I-11039, bod 32) alebo súdy členského štátu prijali rozhodnutie, ktorým sa obžalovaný s konečnou platnosťou oslobodzuje spod obžaloby (pozri analogicky rozsudky Van Straaten, už citovaný, bod 61, a Turanský, už citovaný, bod 33).

46 „Konečná“ povaha rozsudku podľa článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia súvisí s právom členského štátu, v ktorom bol taký rozsudok vyhlásený.

47 Rozhodnutie, ktoré podľa práva členského štátu, ktorý začal trestné stíhanie proti osobe, nevylučuje žalobu na vnútroštátnej úrovni v súvislosti s niektorými činmi, tak nemôže v zásade predstavovať procesnú prekážku, pokiaľ ide o prípadné začatie alebo pokračovanie trestného stíhania za ten istý čin proti tejto osobe v inom členskom štáte Únie (pozri analogicky rozsudok Turanský, už citovaný, bod 36).

48 Ako stanovuje rámec spolupráce v článku 57 DVSD, článok 15 ods. 2 rámcového rozhodnutia v tejto súvislosti umožňuje, aby vykonávajúci súdny orgán požiadal súdny orgán členského štátu, v ktorom bolo rozhodnutie vydané, o právne informácie o presnej povahe tohto rozhodnutia, aby bolo možné určiť, či toto rozhodnutie je podľa práva tohto štátu také, že ho možno považovať za vylučujúce s konečnou platnosťou obžalobu na vnútroštátnej úrovni (pozri rozsudok Turanský, už citovaný, bod 37).

49 V konaní vo veci samej pritom vnútroštátny súd presne využil rámec spolupráce stanovenej v článku 15 ods. 2 rámcového rozhodnutia. Súdny orgán vydávajúci zatykač vo svojej odpovedi výslovne uviedol, že podľa talianskeho práva bol voči obžalovanému vynesený konečný rozsudok, pokiaľ ide o izolovaný skutok nezákonnej držby drog, ale trestné stíhanie uvedené v zatykači sa týkalo iných činov, súvisiacich s organizovanou trestnou činnosťou, ako aj ďalších trestných činov nezákonnej držby drog s cieľom ďalšieho predaja, o ktorých sa v jeho rozsudku z 30. novembra 2005 nerozhodlo. Hoci vyšetrovacie orgány mali k dispozícii určité informácie týkajúce sa týchto trestných činov, z odpovede súdneho orgánu vydávajúceho zatykač tak vyplýva – pokiaľ ide o činy uvedené v jeho zatykači –, že prvý rozsudok Tribunale di Catania nemožno považovať za taký, ktorý s konečnou platnosťou vylučuje obžalobu na vnútroštátnej úrovni.

50 Za okolností, ktoré existujú vo veci samej, keď súdny orgán vydávajúci zatykač v odpovedi na žiadosť o informácie v zmysle článku 15 ods. 2 rámcového rozhodnutia predloženú vykonávajúcim súdnym orgánom, s príslušnými vysvetleniami výslovne konštatoval, že jeho predchádzajúci rozsudok sa netýka skutkov uvedených v jeho zatykači, teda nebráni trestným stíhaniam uvedeným v tomto zatykači, preto vykonávajúci súdny orgán musel vyvodiť všetky dôsledky z posúdenia, ktoré vo svojej odpovedi vykonal súdny orgán vydávajúci zatykač.

51 Vzhľadom na uvedené treba vnútroštátnemu súdu odpovedať, že na účely vydania a vykonania európskeho zatykača predstavuje pojem „rovnaké trestné činy" uvedený v článku 3 bode 2 rámcového rozhodnutia samostatný pojem práva Únie. Za okolností, ktoré existujú vo veci samej, keď v odpovedi na žiadosť o informácie v zmysle článku 15 ods. 2 tohto rámcového rozhodnutia predloženú vykonávajúcim súdnym orgánom súdny orgán vydávajúci zatykač, uplatňujúc svoje vnútroštátne právo a dodržiavajúc požiadavky vyplývajúce z pojmu „rovnaké trestné činy" uvedeného v tom istom článku 3 bode 2 rámcového rozhodnutia, výslovne konštatoval, že jeho predchádzajúci rozsudok vyhlásený v jeho právnom poriadku nie je konečným rozsudkom týkajúcim sa skutkov uvedených v jeho zatykači, a teda nebráni trestným stíhaniam uvedeným v tomto zatykači, vykonávajúci súdny orgán nemá dôvod na to, aby v spojení s týmto rozsudkom uplatnil dôvod povinného nevykonania stanovený v uvedenom článku 3 bode 2.

O trovách

52 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Na účely vydania a vykonania európskeho zatykača pojem „rovnaké trestné činy“ uvedený v článku 3 bode 2 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi predstavuje samostatný pojem práva Únie.

Za okolností, ktoré existujú vo veci samej, keď v odpovedi na žiadosť o informácie v zmysle článku 15 ods. 2 tohto rámcového rozhodnutia predloženú vykonávajúcim súdnym orgánom súdny orgán vydávajúci zatykač, uplatňujúc svoje vnútroštátne právo a dodržiavajúc požiadavky vyplývajúce z pojmu „rovnaké trestné činy“ uvedeného v tom istom článku 3 bode 2 rámcového rozhodnutia, výslovne konštatoval, že jeho predchádzajúci rozsudok vyhlásený v jeho právnom poriadku nie je konečným rozsudkom týkajúcim sa skutkov uvedených v jeho zatykači, a teda nebráni trestným stíhaniam uvedeným v tomto zatykači, vykonávajúci súdny orgán nemá dôvod na to, aby v spojení s týmto rozsudkom uplatnil dôvod povinného nevykonania stanovený v uvedenom článku 3 bode 2.

Podpisy